Notă informativă
privind investițiile în sectorul TIC

În condițiile edificării societății informaționale şi cunoaşterii, implementarea amplă a tehnologiilor informaționale şi de comunicații în societate, reprezintă o tendință globală a dezvoltării mondiale.

Sectorul TIC corespunde unei părți substanțiale din Produsul Intern Brut şi ocuparea forței de muncă şi ocupă aproape un sfert din activitățile de cercetare şi dezvoltare la nivelul UE. Bunurile şi serviciile TIC sunt factori importanți în creşterea productivității şi performanței economice a tuturor sectoarelor.

Investițiile în TIC stimulează inovațiile în diversele sectoare ale TIC transformând economia mondială într-o economie bazată pe cunoaştere. Astfel, rolul investițiilor în dezvoltarea sectorului TIC este unul important, şi, începând cu anul 2000, multe țări dezvoltate şi în curs de dezvoltare au început să investească foarte mult în sectorul TIC obținând rezultate impunătoare.

În anul 2000, investițiile în telecomunicații la nivel global au atins apogeul de peste 260 miliarde dolari SUA. Investițiile anuale în telecomunicații au scăzut brusc după criza din 2001, ce s-a materializat în pierderi de peste 200 miliarde dolari SUA. În următorii ani, investițiile în acest sector au început să sporească, atingând cifra de 194 miliarde dolari SUA la începutul anului 2006.

Evoluția investițiilor în TIC la nivel mondial în anii 2000-2008 (*mlrd. USD)*

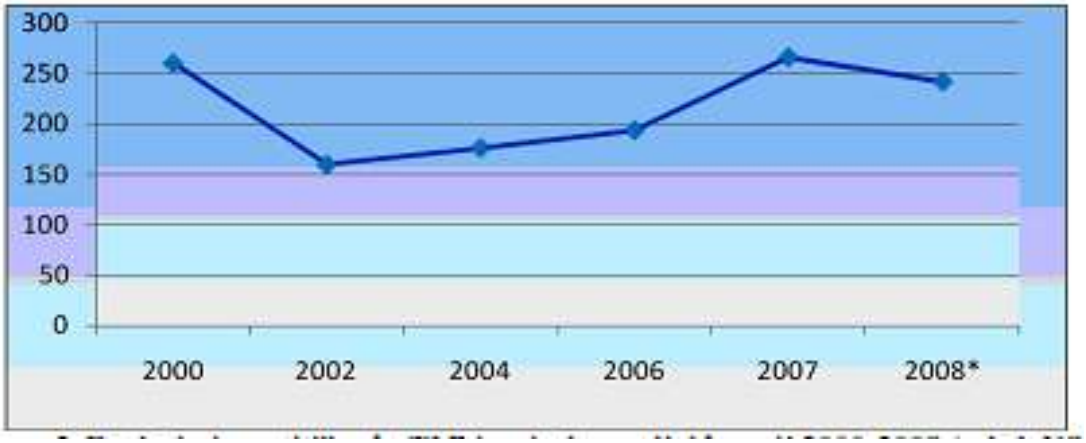

Sursa: Information Economy Report 2009 si World Investment Report 2009.

În Republica Moldova, sectorul TIC constituie unul din principalii promotori ai schimbărilor din societate şi mediul de afaceri şi menține o dinamică de dezvoltare stabilă. Veniturile anuale ale sectorului au atins un nivel de peste 9,7% din PIB. Această cifră este considerabil mai mare decît în alte țări din regiune şi mult mai mare decît media Uniunii Europene, care este de circa 5 % din PIB.

Cifra de afaceri este susținută, în mare măsură, de creşterea volumului de investiții în sectoarele pieței TIC. Pe parcursul ultimului deceniu sectorul TIC din Moldova s-a bucurat de un volum considerabil de investii, constituind o pondere de cca. 5% din totalul investițiilor în economie. Astfel dacă în anul 2005 valoarea investițiilor în sector constituia **1mlrd 228,1** mil. lei, în anul 2008 volumul de

investiții care s-a ridicat la **1mlrd. 970,2** mil. Lei, atestînd o sporire de 60 la sută față de anul 2005. În acestă perioadă cele mai importante investiții au fost efectuate în sectoarele telefoniei fixe şi telefoniei mobile. Ascendența investițiilor în sectorul TIC, care au crescut continuu între anii 2000-2008, cu o rată medie cumulativă de 32.5% anual, determină contribuția sporită a acestora în creşterea PIB-ului.

Volumul investițiilor capitale în piața serviciilor TIC, (*mil. lei*)

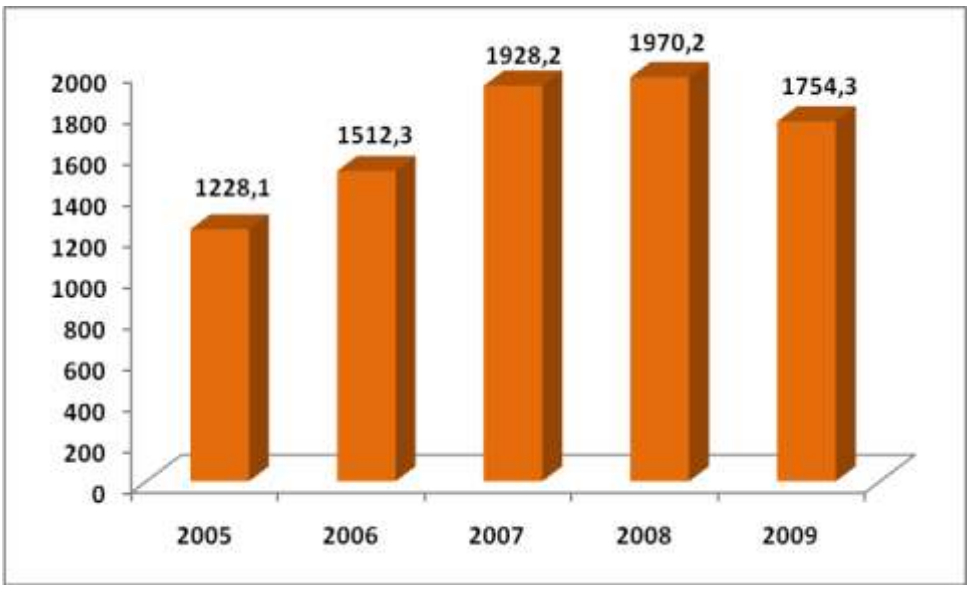

Sursa: *ANRCETI*, conform datelor raportate de către operatori, 2010

Cei mai mari investitori au fost trei companii de comunicații electronice SA „Moldtelecom", SA „Orange Moldova" şi SA „Moldcell", care împreună au asigurat 95,5% din totalul investițiilor. (*SA „Moldtelecom" 42,4%, SA„Orange Moldova" 39,6%, SA „Moldcell"- 13,5%).*

Activitatea investițională în sectorul TIC în anul 2009 a fost influențată de criza economică mondială, determinând diminuarea volumului de investiții efectuate în dezvoltarea piețelor TIC față de anul 2008 cu 10,9% şi a însumat **1mlrd 754,3** mil. lei. Astfel, investițiile în TIC au constituit în anul 2009 aproximativ 2,9% din produsul intern brut.

În structura investițiilor efectuate în sectoarele pieței TIC în anul 2009, cele mai semnificative sunt în rețelele mobile – 1 136 mil. lei sau 64,8% din totalul investițiilor, urmate de investițiile în sectorul telefoniei fixe -19,4% şi în serviciile de acces la Internet– 13,6%. O pondere redusă dețin în structura investițiilor – alocațiile în sectorul TV şi radio prin cablu/eter – 1,9% şi sectorul comunicațiilor poştale- 0,3%.

Structura investițiilor în sectoarele pieței TIC în anul 2009 ***(mil. lei)***

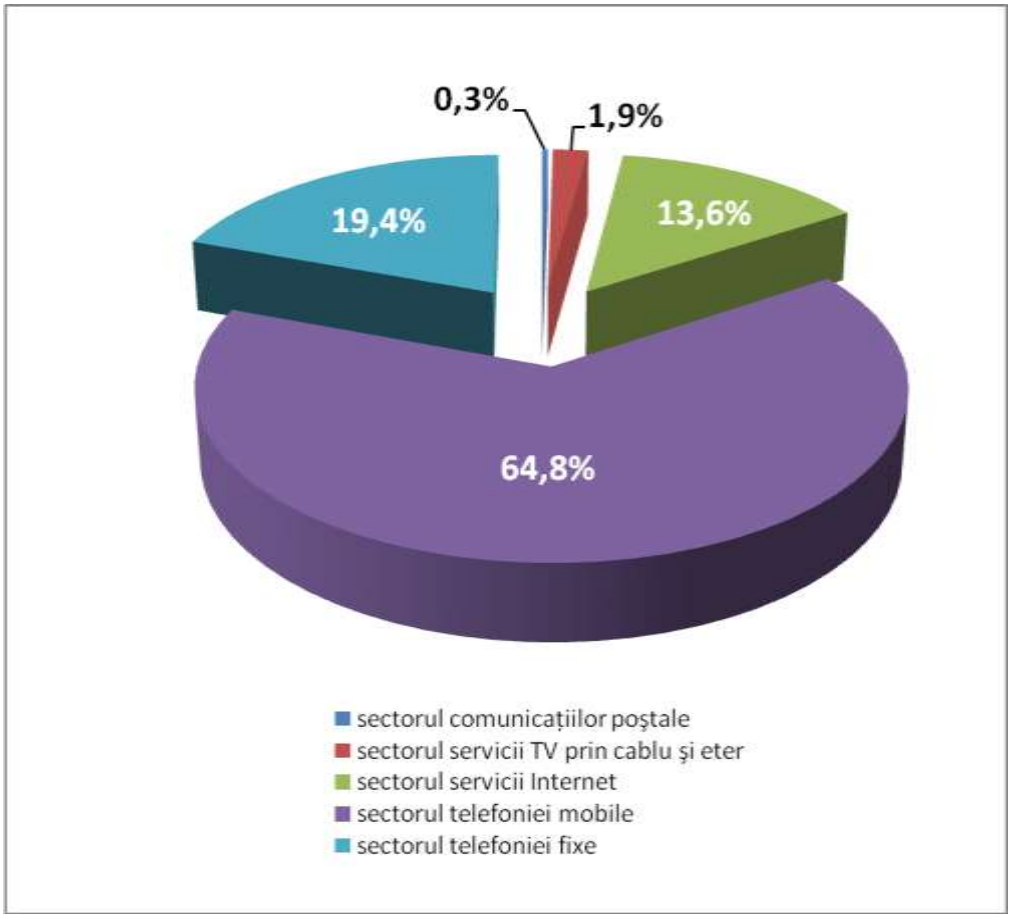

Sursa: *ANRCETI*, conform datelor raportate de către operatori, 2010

Cea mai mare rată de creştere a investițiilor s-a înregistrat în sectorul serviciilor de acces la Internet. Volumul acestora a crescut față de anul 2008, cu 56,2% şi au alcătuit 238,6 mil. lei. Totodată, volumul investițiilor în rețelele fixe au scăzut cu 29,8% şi au constituit 340,8 mil. lei, iar în rețelele audiovizuale – s-au redus cu 41,3% şi au însumat 34,2 mil. lei.

Ținem să menționăm, că spre deosebire de statele vecine, investiițiile în sectoarele pieței TIC la noi în republică sunt efectuate doar din sursele proprii ale întrprinderilor şi companiilor din domeniu.

În comparație cu statele CSI, după volumul investițiilor în sectorul TIC Republica Moldova rămâne în urmă substanțial, totodată, nivelul investițiilor pe cap de locuitor depăşeşte nivelul acestor state:

în anul 2007 - 44,6 dolar SUA *(Azerbajan -22,6 $, Belorusia -32,0$, Ucraina 5,3$)*

în anul 2008 - 53,1 dolar SUA *(Azerbajan -22,6 $, Belorusia -27,4$,Ucraina 0,4$)*

Volumul investițiilor în sectorul TIC şi pe cap de locuitor în țările CSI

(*dolari SUA*)

Denumirea țării	Volumul investițiilor în sectorul TIC	Volumul nvestițiilor per cap de locuitor
Statele Unine	24020,0	81,3
Japonia	18486,2	144,5
Franța	8165,8	132,5
Germania	8155,6	98,6
Polonia	2444,8	63,5
Turcia	1901,9	25,4
Elveția	1582,8	173,4
România	1246,0	58,1
Danemarca	1223,5	224,8
Bulgaria	736,7	96,4
Ungaria	488,7	48,7
Slovenia	312,5	159,0

La nivel internațional, nivelul investițiilor Republicii Moldova sectorul TIC pe cap de locuitorsunt cam la acelaă nivel cu Romania, Ungaria, în acelaş timp, cedează substanțial valorilor Europene.

Volumul investițiilor în sectorul TIC şi pe cap de locuitor în unele țări ale lumii (*dolari SUA)*

Țările CSI	Volumul investițiilor în sectorul TIC		Volumul investițiilor per cap de locuitor	
	2007	2008	2007	2008
Azerbaijan	195,08	196,93	22,61	22,56
Armenia	427,22	270,39	56,80	35,50
Belarus	310,23	304,94	32,02	27,40
Kazahstan	846,96	287,31	....	....
Moldova	**159,41**	**189,62**	**44,60**	**53,10**
Federația Rusă	12140,3	10758,0	....	....
Uzbechistan	225,05	321,41	7,88	10,50
Ukraina	2601,63	2144,38	5,30	0,40